

IN DE KIJKER

vr 22.05.09 / 20.00 / Concertzaal

BRUSSELS PHILHARMONIC - HET VLAAMS RADIO ORKEST, MICHEL TABACHNIK,
ARNE DEFORCE & ARCO RENZ

Het *Celloconcerto* van Bernd Alois Zimmermann is een mooi voorbeeld van zijn veelzijdige en eigenzinnige stijl. Zimmermann schreef het in de vorm van een 'pas de trois' – een klassieke balletvorm – en dat wordt hier letterlijk genomen. Arco Renz maakt speciaal voor deze uitvoering een hedendaagse choreografie, die samen met Zimmermanns concerto wordt gebracht.

CONCERTGEBOUWCAFE

Geniet van een verwenkoffie, fingerfood of lunches à la carte in het Concertgebouwcafé. Beluister aan je tafel de cd-selectie als voor- of naproefje van een concert, of lees er een goed boek van het Concertgebouw. De cd's en boeken zijn bovendien ter plaatse te koop. Tijdelijke fototentoonstellingen komen goed tot hun recht in de hedendaagse architectuur van Robbrecht en Daem. U vindt dit rookvrije cultuurcafé op de benedenverdieping van het Concertgebouw.

tickets & info: www.concertgebouw.be / +32 70 22 33 02 / In&Uit, 't Zand 34, 8000 Brugge

DISCOVERY
50 % KORTING VOOR JONGEREN

West-Vlaanderen

BRUGGE

DeMorgen
een open geest bodt meer

Klara

Electrabel

BOMBARDIER

26.04.09

SPECTRA ENSEMBLE

STERNENREST

KAMERMUZIEKZAAL EN CONCERTZAAL SCÈNE OP SCÈNE - 18.00

17.15 Inleiding door Chris Bremmens

CONCERTGEBOUW

BIO

Het Spectra Ensemble zoekt actief de confrontatie op tussen in Vlaanderen werkende componisten en hun internationale collega's. Stilistische diversiteit en kwaliteit zijn hierbij essentieel. Acht gedreven musici met een jarenlange ervaring in het hedendaagse repertoire vormen de vaste kern van het ensemble. Zij werken reeds meer dan 10 jaar intensief samen, wat resulteert in een uniek klankidoom en een opmerkelijke muzikale coherentie. De artistieke leiding is in handen van Filip Rathé.

Filip Rathé (1966) studeerde piano en directie aan het Koninklijk Conservatorium van Gent. Hij vervolmaakte zich verder als dirigent bij Laszlo Heltay en Pierre Cao en studeerde compositie bij Lucien Goethals. Aan de Universiteit van Gent behaalde hij een Meestergraad Musicologie. Met het koor 'De Tweede Adem' bracht hij tussen 1992 en 2001 tal van hedendaagse werken en creaties. Sinds 1993 is Filip Rathé artistiek leider en dirigent van het Spectra Ensemble waarmee hij concerteerde doorheen Europa en Zuid-Amerika en meer dan 60 nieuwe werken creëerde. Hij was gastdirigent van o.m. het Symfonieorkest van Vlaanderen en het Vlaams Radio Koor. Zijn eigen werken werden gecreëerd door o.m. De Volharding, het Vlaams Radio Koor, ASKO, Spectra Ensemble en Collegium Instrumentale Brugense. Filip Rathé is leraar analyse en hedendaagse kamermuziek aan de Conservatoria van Gent en Antwerpen.

Arnold Marinissen studeerde slagwerk aan het Koninklijk Conservatorium Den Haag. Marinissen voert ongedirigeerde kamermuziek uit met het Ives Ensemble en het Duits-Nederlandse Ensemble S en wordt regelmatig gevraagd als gastprogrammeur in binnen- en buitenland. Hij was te gast op het Asia Pacific Festival in Wellington, Nieuw-Zeeland en op het Tromp festival, waar hij samenwerkte met Trilok Gurtu, Evelyn Glennie en Peter Sadlo. Met de Canadese sopraan Barbara Hannigan deed hij een reeks duoconcerten. Marinissen verzorgde recitals in ondermeer Singapore, Australië, Nieuw-Zeeland en Rusland.

Gitarist Olaf Tarenskeen is zowel thuis in de jazz en geïmproviseerde muziek als in klassieke muziek. Hij trad op met verschillende hedendaagse muziekensembles en groepen uit de improvisatiemuziek. Tarenskeen heeft ondermeer de Wessel Iicken Prijs gewonnen. Hij studeerde klassieke en jazzgitaar aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag.

Van astrologie tot astronomie populaire

Reeds in 1445, bijna honderd jaar vóór Copernicus, kwam de neoplatonische universele denker kardinaal Nicolaas van Kues (1401-1464), Cusanus genaamd, na grondige overwegingen tot de slotsom dat de aarde, cirkelend om haar eigen as, om de zon draaide en dat het heelal, dat bij Copernicus nog steeds werd begrensd door de gordel van vaste sterren, oneindig moest zijn. Meer nog dan deze oneindigheid gaf vooral de ondoordringbaarheid van het heelal aanleiding tot dikwijls met magie gelardeerde astrologische speculaties. Theologen, filosofen, dichters en natuurwetenschappers worden al van oudsher door de sterrenhemel uitgedaagd tot het ontwerpen van verklarende modellen, het een al gekker dan het ander, of tot (uiteraard) hemelse beschouwingen. Gelukkig bestaat er ook al van oudsher een echte wetenschap omtrent de sterren aan het zwerk: de astronomie of sterrenkunde. In dit internationale jaar van de sterrenkunde is het dan ook gepast een bescheiden hulde te brengen aan de Franse astronoom en schrijver Camille Flammarion (1842-1925) die door zijn voordrachten en boeken als een van de eersten de wetenschap en de astronomie in het bijzonder, dicht bij het publiek trachtte te brengen. Camille Flammarion, die zelf een autodidact was en die in 1883 een eigen sterrenwacht in Juvisy-sur-Orge en in 1887 de Société astronomique de France stichtte, werd beroemd toen zijn broer Ernest Flammarion (1846-1936), de stichter van de nog steeds bestaande gelijknamige Franse uitgeverij, in 1869 zijn *Astronomie populaire* publiceerde. Het kende vele herdrukken (1880, 1884 ...) en talloze vertalingen. Dat de sterrenkunde een van de populairste wetenschappen werd, is wellicht mede te danken aan het enorme succes van dit werk dat met volgend statement begint: 'Ce livre est écrit pour tous ceux qui aiment à se rendre compte des choses qui les entourent, et qui seraient heureux d'acquérir sans fatigue une notion élémentaire et exacte de l'état de l'univers.'

Johan Huys

Het Spectra Ensemble brengt een uitvoering van *Sternenrest* van **Willem Boogman**. Voor dit stuk voor elektrische gitaar, glaspercussie, instrumentaal ensemble en elektronica liet de Nederlandse componist zich inspireren door HD129929, een ster waarvan astrofysici **Conny Aerts** de trillingsfrequenties onderzocht. Maar liefst 192 luidsprekers (Wave Field Synthesis) omringen het publiek waardoor het zich als het ware binnenin de ster bevindt. Volgens Conny Aerts brengen sterren 'muziek' voort. Geluid blijkt niet alleen een belangrijke rol te spelen in het leven van sterren, maar ook bij de vorming van structuren in het universum. Door deze geluiden te analyseren kan men iets te weten komen over het inwendige van sterren en de evolutie van het universum, precies op de manier waarop sonologen de structuur van een toon kunnen blootleggen die anders voor ons verborgen zou zijn gebleven.

In *Sternenrest* onderneemt Boogman een poging de wetenschappelijke resultaten van astrofysica, kosmologie en sonologie te integreren in muziek. De weergave van gigantische kosmische processen in muziek en beeld is een belangrijk gegeven in *Sternenrest*: de elektronische muziek kan met de projectie door het **luidsprekersysteem** de 'onmetelijkheid' in geluid neerzetten terwijl de akoestische instrumenten de 'menselijke maat' vertegenwoordigen.

SPECTRA ENSEMBLE

---

fluit

Jan Vercruysse

klarinet

Kris Deprey

trombone

Roel de Smedt

viol

Pieter Jansen

altviol

Bram Bossier

cello

Lieven Baert

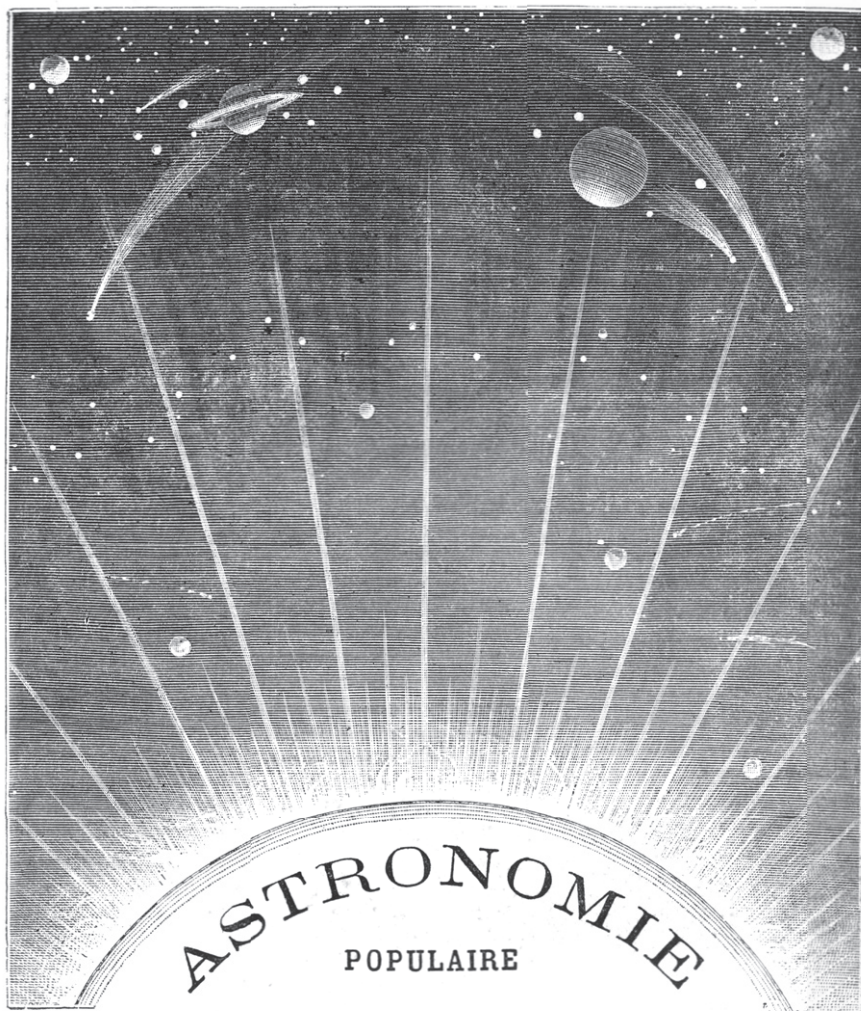
piano

Luc Van Loo

percussie

Frank Van Eycken

ASTRONOMIE
POPULAIRE
—
LIVRE PREMIER
LA TERRE
—
CHAPITRE PREMIER
La Terre dans le Ciel

UITVOERERS

ensemble
SPECTRA ENSEMBLE

artistieke leiding
FILIP RATHÉ

percussie
ARNOLD MARINISSEN

elektrische gitaar
OLAF TARENSKEEN

video
MATEUSZ HERCZKA

klankregie
WOUTER SNOEI

PROGRAMMA

Kamermuziekzaal

Gérard Grisey (1946-1998)
Talea (1986)
Solo pour deux (1981)

— Pause —

Concertzaal

Willem Boogman (1955),
Sternenrest (2008)
Deel I, Seeds of structure
Deel II, GLAS (naar de ster HD 129929)
Deel III, Liminale